

DATOS IDENTIFICATIVOS

Valoración en fisioterapia

Materia	Valoración en fisioterapia			
Código	P05G170V01204			
Titulación	Grao en Fisioterapia			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	1º	2C
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Gonzalez Represas, Alicia			
Profesorado	Gonzalez Represas, Alicia			
Correo-e	alicia@uvigo.es			
Web				
Descrición xeral				

Competencias de titulación

Código	
A2	Coñecer e comprender as ciencias, os modelos, as técnicas e os instrumentos sobre os que se fundamenta, articula e desenvolve a fisioterapia.
A4	Adquirir a experiencia clínica axeitada que proporcione habilidades intelectuais e destrezas técnicas e manuais; que facilite a incorporación de valores éticos e profesionais; e que desenvolva a capacidade de integración dos coñecementos adquiridos.
A5	Valorar o estado funcional do paciente, considerando os aspectos físicos, psicolóxicos e sociais.
A6	Valoración diagnóstica de coidados de fisioterapia segundo as normas e cos instrumentos de validación recoñecidos internacionalmente.
A11	Proporcionarlles unha atención de fisioterapia eficaz, outorgando unha asistencia integral aos pacientes.
A12	Intervir nos ámbitos de promoción, prevención, protección e recuperación da saúde.
A13	Saber traballar en equipos profesionais como unidade básica na que se estruturan de forma uni ou multidisciplinar e interdisciplinar os profesionais e demais persoal das organizacións asistenciais.
A14	Incorporar os principios éticos e legais da profesión na práctica profesional así como integrar os aspectos sociais e comunitarios na toma de decisións.
A15	Participar na elaboración de protocolos asistenciais de fisioterapia baseada na evidencia científica.
A16	Levar a cabo as intervencións fisioterapéuticas baseándose na atención integral da saúde que supón a cooperación multiprofesional, a integración dos procesos e a continuidade asistencial.
A17	Comprender a importancia de actualizar os coñecementos, habilidades, destrezas e actitudes que integran as competencias profesionais do fisioterapeuta.
A18	Adquirir habilidades de xestión clínica que inclúan o uso eficiente dos recursos sanitarios e desenvolver actividades de planificación, xestión e control nas unidades asistenciais onde se poña atención en fisioterapia e a súa relación con outros servizos sanitarios.
A19	Comunicarse de modo efectivo e claro, tanto de forma oral coma escrita, cos usuarios do sistema sanitario así como con outros profesionais.
B1	Comunicación oral e escrita nas linguas cooficiais da Comunidade Autónoma.
B2	Capacidade de análise e síntese.
B3	Capacidade de organización e planificación.
B4	Capacidade de xestión da información
B5	Resolución de problemas
B6	Toma de decisións
B7	Coñecementos de informática relativos ao ámbito de estudo
B9	Compromiso ético
B10	Traballo en equipo
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Razoamento crítico

B13	Recoñecemento da diversidade e a multiculturalidade.
B15	Aprendizaxe autónoma
B16	Motivación por a calidade.
B17	Adaptación a novas situacións
B18	Creatividade
B19	Iniciativa e espírito emprendedor
B20	Liderado
B23	Traballar con responsabilidade
B24	Manter unha actitude de aprendizaxe e mellora
B25	Manifestar respecto, valoración e sensibilidade ante o traballo dos demais
B27	Manifestar discreción
B28	Mostrar a súa orientación ao paciente/usuario
B29	Axustarse aos límites da súa competencia profesional
B30	Desenvolver a capacidade para organizar e dirixir

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
9D Coñecer e comprender a aplicación dos principios ergonómicos e antropométricos en Fisioterapia.	A5	
14D Coñecer e comprender os conceptos de exploración física, valoración, diagnóstico e pronóstico; as bases teóricas das valoracións, test e comprobacións funcionais, a avaliación científica da súa utilidade e efectividade, así como as etapas e recursos do proceso de intervención de fisioterapia.	A6	
20D Adquisición de vocabulario propio no campo da Fisioterapia.	A19	
21D Adquirir formación científica básica en investigación.	A15	
2P2 Aplicar os procedementos axeitados de valoración en Fisioterapia, o que inclúe executar as probas eléctricas e manuais destinadas a determinar o grao de afectación da inervación e da forza muscular, as probas para determinar as capacidades funcionais, a amplitude do movemento articular e as medidas da capacidade vital.	A4 A5	
2P4 Rexistrar de forma sistemática os datos significativos da información recollida e expresalos de forma correcta na historia clínica de Fisioterapia.	A4 A5	
8P Proporcionar unha atención de Fisioterapia de forma eficaz.	A4 A11 A16	
9P Intervir nos ámbitos de promoción da saúde e prevención da enfermidade.	A4 A11 A12 A16	
11P Incorporar á cultura profesional os principios éticos e legais da profesión.	A4 A14	
12P Incorporar a investigación científica e a práctica baseada na evidencia como cultura profesional.	A4 A15	
15P Aplicar os mecanismos de garantía de calidade na práctica da Fisioterapia, axustándose aos criterios, indicadores e estándares de calidade recoñecidos e validados para a boa práctica profesional.	A4 A15 A18	
16P Afrontar o estrés, o que supón ter capacidade para controlarse a si mesmo e controlar o ámbito en situacións de tensión.	A4	
18P Motivar a outros. O que supón ter a capacidade de xerar nos demais o desexo de participar activamente e con ilusión en calquera proxecto ou tarefa.	A4 A13 A18	
19P Aplicar os principios ergonómicos ou de hixiene postural no desenvolvemento da súa actividade.	A2 A4	
1A Traballar con responsabilidade.	A17	B23
2A Manter unha actitude de aprendizaxe e mellora.	A17	B24
3A Manifestar respecto, valoración e sensibilidade ante o traballo dos demais.	A13	B25
5A Manifestar discreción.	A14	B27
6A Mostrar a súa orientación ao paciente/usuario.	A14 A19	B28
7A Axustarse aos límites da súa competencia profesional.	A14	B29
8A Desenvolver a capacidade para organizar e dirixir.	A18	B30
1TI Comunicación oral e escrita nas linguas cooficiais da Comunidade Autónoma.		B1
2TI Capacidade de análise e síntese.		B2
3TI Capacidade de organización e planificación.		B3
4TI Capacidade de xestión da información.		B4
5TI Resolución de problemas.		B5

6TI Toma de decisións.	B6
7TI Coñecementos de informática relativos ao ámbito de estudo.	B7
1TP Compromiso ético.	B9
2TP Traballo en equipo.	B10
3TP Habilidades nas relacións interpersoais.	B11
4TP Razoamento crítico.	B12
5TP Recoñecemento da diversidade e a multiculturalidade.	B13
1TS Aprendizaxe autónoma.	B15
2TS Motivación por a calidade.	B16
3TS Adaptación a novas situacións.	B17
4TS Creatividade.	B18
5TS Iniciativa e espírito emprendedor.	B19
6TS Liderado.	B20

Contidos

Tema

TEMARIO TEÓRICO	SUBTEMAS
I. Procedementos xerais de valoración en Fisioterapia	I.1. Introducción. I.2. Condicións xerais na exploración. I.3. Tipos de valoración. I.4. Métodos de valoración.
Procedementos de valoración en Fisioterapia	II.1. A avaliación en Fisioterapia. Diagnostico. Prognostico. II.2. O proceso de avaliación II.3. Valoración da capacidade funcional. II.3.1. Consideracións xerais da valoración da capacidade funcional. II.3.2. Instrumentos da valoración da capacidade funcional II.4. Instrumentos multidimensionais da valoración funcional.
III. Método de rexistro.	III.1. Historia de Fisioterapia III.2. Estrutura dun informe de Fisioterapia.
IV. Entrevista clínica. Estratexias prácticas	IV.1. Calidade da atención ao paciente. IV.2. Iniciar unha relación terapéutica. Habilidades básicas na primeira entrevista cun paciente. IV.3. Técnicas básicas para descubrir e completar datos para o diagnóstico. IV.4. Informar e motivar ao paciente.
V. Valoración dos síntomas	V.1. Valoración da dor na anamnese. V.2. Comportamento dos síntomas. V.3. Cuestións especiais.
VI. Valoración de tecidos brandos. Tecido cutáneo e subcutáneo.	VI.1. Condicións xerais de observación e palpación da pel VI.2. Valoración da pel. Inspección. Palpación. Mobilización tisular. VI.3. Medicións instrumentais da pel VI.4. Valoración da sensibilidade. VI.5. Exploración da sensibilidade VI.5.2. Sensibilidade superficial. VI.5.3. Sensibilidade profunda.
VII. Valoración Articular	VII.1. Introducción. Movementos articulares. VII. Valoración articular. VII.1. Observación da articulación. VII.2. Palpación. VII.3. Valoración analítica ósea. VII.4. Mobilidade articular pasiva e activa. VII.4.1. Factores xerais a considerar na valoración da mobilidade articular VII.4.2. Rango de movemento VII.4.3. Calidade do movemento. Tope final de movemento. Tipos de limitacións da mobilidade articular. Hipomobilidade. Hiperactividade VII.4.4. Factores que inflúen na amplitude de movemento. VII.5. Medicións instrumentais VII.5.1. Goniometría VII.5.1.a. Goniómetro universal VII.5.1.b. Goniómetros dependentes da gravidade (inclinómetros) VII.5.1.c. Goniómetros dependentes da desviación magnética VII.5.1.d. Electrogoniómetros VII.5.2. Procedemento de información ao paciente VII.5.3. Procedementos para a realización dunha goniometría VII.5.3.a. Posición do paciente VII.5.3.b. Estabilización VII.5.3.c. Aliñación VII.5.3.d. Recollida de datos. VII.5.4. Medicións centimétricas.

VIII. Valoración muscular	VIII.1. Valoración pasiva. VIII.1.1. Exame visual VIII.1.2. Palpación e mobilización muscular. VIII.1.3. Valoración da lonxitude muscular VIII.1.3. A. Procedemento valoración lonxitude muscular VIII.2. Valoración activa VIII.2.1. Valoración da forza muscular. Pautas para a Valoración muscular. VIII.2.2. Graos musculares VIII.2.3. Probas de forza muscular. VIII.2.3.a. Probas de forza muscular manual. VIII.2.3.b. Probas de forza muscular máxima VIII.2.3.c. Probas de resistencia muscular. VIII.2.3.d. Probas de potencia muscular.
IX. Valoración antropométrica	IX.1. Introducción. Criterios e condicións xerais da exploración. IX.2. Instrumentos de medición IX.3. Índice de masa corporal IX.4. Lonxitudes. IX.4.1. Envergadura. IX.4.2. Distancias proxectadas. IX.5. Perímetros IX.6. Diámetros IX.7. Composición corporal.
TEMARIO PRÁCTICO	PRÁCTICAS
I. Exploración topográfica manual	I.1. Exploración topográfica manual de membro superior. Estruturas óseas e tecidos brandos. I.2. Exploración topográfica manual de columna e rexión torácica. Estruturas óseas e tecidos brandos. I.3. Exploración topográfica manual de membro inferior. Estruturas óseas e tecidos brandos.
II. Valoración da pel	II.1. Observación, palpación e mobilización da pel en diferentes rexións anatómicas. II.2. Medicións instrumentais.
III. Valoración sensibilidade	II. 2. Sensibilidade superficial exteroceptiva. II. 2. Sensibilidade profunda interoceptiva.
IV. Valoración articular	IV.1. Observación da articulación. IV.2. Palpación. IV.3. Valoración analítica ósea. IV.4. Valoración da calidade do movemento. IV.5. Medicións instrumentais. Goniometría. IV.6. Medicións instrumentais. Medicións centimétricas. IV.7. Rexistro e interpretación de datos.
V. Valoración muscular	V.1. Valoración muscular pasiva. Exploración do ton muscular e valoración da lonxitude muscular V.2. Valoración muscular activa. Probas de forza muscular. Técnica xeral. Valoración analítica de: - Músculos da cintura escapular e membro superior. Posición do paciente. Posición do fisioterapeuta. Fixación. Proba de valoración. Aplicación da presión. - Músculos do membro inferior. Posición do paciente. Posición do fisioterapeuta. Fixación. Proba de valoración. Aplicación da presión. - Músculos do madeiro. Posición do paciente. Posición do fisioterapeuta. Fixación. Proba de valoración. Aplicación da presión. - Músculos do colo. Posición do paciente. Posición do fisioterapeuta. Fixación. Proba de valoración. Aplicación da presión. - Músculos da cara. Posición do paciente. Posición do fisioterapeuta. Proba de valoración. - Músculos respiratorios. Posición do paciente. Posición do fisioterapeuta. Fixación. Proba de valoración. Aplicación da presión.
VI. Valoración postural	VI.1. Valoración postural estática. VI.2. Valoración postural dinámica.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	20	28	48
Prácticas de laboratorio	24	30	54
Traballos tutelados	1	28	29
Presentacións/exposicións	1	0	1
Actividades introdutorias	1	0	1

Probas de resposta longa, de desenvolvemento	1	8	9
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	1	4	5
Traballos e proxectos	0	4	4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia. Empregaranse novas tecnoloxías da información e da comunicación para o desenvolvemento das clases que serán participativas e utilizarase a consulta didáctica, debate e estudo de casos e estratexias de resolución de problemas.
Prácticas de laboratorio	Actividades de aplicación dos coñecementos a situacións concretas e de adquisición de habilidades básicas e procedementais relacionadas coa materia obxecto de estudo. Desenvólvense en espazos especiais con equipamento especializado. Utilizarase a demostración experimental, a estratexia de simulación, o tratamento didáctico de erros e adestramento sistemático. O profesor fará a demostración de como se debe realizar a valoración, a continuación os alumnos realizarán por parellas a práctica entre eles, sendo corrixidos polo profesor e aclarando todas as dúbidas que poidan xurdir.
Traballos tutelados	O estudante, en grupo, elabora un documento sobre a temática da materia. Trátase dunha actividade autónoma dos estudantes que inclúe a busca e recollida de información, lectura e manexo de bibliografía, redacción, execución dun procedemento de valoración e interpretación e defensa deste.
Presentacións/exposicións	Exposición e defensa por parte do alumno ante o docente e os estudantes do traballo tutelado.
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas de laboratorio	O alumno deberá darse de alta na plataforma Tema para o correcto seguimento da materia. TITORÍAS. Ademais das titorías de grupo pequeno, considéranse as titorías de orientación e asesoramento individual: 6 horas á semana. Estas levaranse a cabo no horario e lugar indicados ao inicio da guía. Tamén se poden realizar por correo electrónico do profesor indicando en asuntos: TITORÍAS. alicia@uvigo.es ORGANIZACIÓN SOCIAL DO TRABALLO: Para o desenvolvemento da docencia faranse grupos de alumnos. Gran grupo: clases teóricas e exposicións de traballos. Mediano grupo: clases prácticas de laboratorio. Pequeno grupo: elaboración de traballos. Individual: exame.
Traballos tutelados	O alumno deberá darse de alta na plataforma Tema para o correcto seguimento da materia. TITORÍAS. Ademais das titorías de grupo pequeno, considéranse as titorías de orientación e asesoramento individual: 6 horas á semana. Estas levaranse a cabo no horario e lugar indicados ao inicio da guía. Tamén se poden realizar por correo electrónico do profesor indicando en asuntos: TITORÍAS. alicia@uvigo.es ORGANIZACIÓN SOCIAL DO TRABALLO: Para o desenvolvemento da docencia faranse grupos de alumnos. Gran grupo: clases teóricas e exposicións de traballos. Mediano grupo: clases prácticas de laboratorio. Pequeno grupo: elaboración de traballos. Individual: exame.
Sesión maxistral	O alumno deberá darse de alta na plataforma Tema para o correcto seguimento da materia. TITORÍAS. Ademais das titorías de grupo pequeno, considéranse as titorías de orientación e asesoramento individual: 6 horas á semana. Estas levaranse a cabo no horario e lugar indicados ao inicio da guía. Tamén se poden realizar por correo electrónico do profesor indicando en asuntos: TITORÍAS. alicia@uvigo.es ORGANIZACIÓN SOCIAL DO TRABALLO: Para o desenvolvemento da docencia faranse grupos de alumnos. Gran grupo: clases teóricas e exposicións de traballos. Mediano grupo: clases prácticas de laboratorio. Pequeno grupo: elaboración de traballos. Individual: exame.

Avaliación

	Descrición	Cualificación
Sesión maxistral	O exame teórico constará de 5 preguntas longas de desenvolvemento.	Tiene un valor del 50%.
Prácticas de laboratorio	O exame práctico constará de 6 preguntas sobre procedementos de valoración agrupadas en tres bloques, 2 preguntas por bloque, no que o alumno deberá realizar correctamente polo menos un procedemento de valoración por bloque. En cada pregunta avaliarase se o alumno é capaz de executar, rexistrar e interpretar as probas que, elixidas ao azar, correspóndalle realizar.	Tiene un valor de un 40%.
Traballos tutelados	Valorarase a participación nas titorías do traballo, a formulación e análise realizada, así como a súa redacción e utilización de fontes bibliográficas.	Tiene un valor de un 5%.

Outros comentarios sobre a Avaliación

Para poder presentarse ao exame práctico o alumno debe presentarse ao exame teórico.

Para superar a materia o alumno debe ter superados o exame teórico e práctico de forma independente e realizar, expor e defender o traballo nas datas que se establezan ao principio da docencia da materia.

Bibliografía. Fontes de información

Norkin, White, **Goniometria, Evaluacion de la Movilidad Articular**, Marban,

Génot C, Neiger H, Leroy A, Pierron G, Dufour M, Péninou G., **Kinesiterapia**, Médica Panamericana,,

Kendall, Florence Peterson, **"Músculos pruebas, funciones y dolor postural"**, Marban,

Hoppenfeld Stanley, **Exploración física de la columna vertebral y las extremidades**, Manual Moderno,

---

Recomendacións
